

עין משפט
גזר מצוה

בבא א מיי פ'ג מהל' אסורי ביאה הל' יא:
ל ב מיי פט"ו סנהדרין סנהדרין הל' ב:
לא ג ד מיי פ"ג מהל' נערה בחולה הל' א סמג עשין לה טור אה"ע סי' קטו:

»

מוסף רש"י

תני תרדן בסקילה. דמטיקרא אף על גב דאשתני גופה לא אשתני קטלא (סנהדרין עא.). מרדות. רדוי (שבת ט:). לאו מלקות ארבעים הוא אלא מכת מרדות, מכת רדיוי מדרבנן (יבמות נב.). רדיוי בחוכמות שלא ירגיל בזה ואין לה קצבה אלא עד שיקבל עליו (חולין קמא:).

מה:

אימור דשמעינן דר"ש דאזיל אף בתר ידיעה. תימה לרשז"א דמ"מ מיימי שפיר מדר"ש דמידון בחנק לכל הפחות כיון דבחטאה מיחייבא בסקילה ובזגרות מיחייבא חנק מידי דהוה (א) לחננקין שנתעברו בנסקלין דנידון בחנק כיון שאינו יכול לקיים זו מנות סקילה ולא דמי לקרבן כיון דלא ידע הי קרבן לאיתויי פטור דלא שי"ך למימר דיציא קרבן קטן שבהם דאפי' יציא גדול לא יתכפר אם הוא מחוייב קטן ומנאל מציא חולין לעזרה:

הנערה שהיתה כבר. ומתכא שמעינן דכל היכא דאשתני גופא לא אשתני קטלא דבתר מעיקרא חולין: **ע"פ** פתח ב"ד. לאו דווקא על פתח צ"ד אלא חוץ לצ"ד כי היכי דלא לימחוי צ"ד רוצחין כדאמרין צפרק גומר הדין (סנהדרין דף מז: טס) אמילתא אחריתא אבל קשה לר"י כיון דמסתמא צ"ד לאו חוץ לשלש מחנות יתצי היכי קאמר הכא סוקלין אותה על פתח בית דין הא ילפינן התם בכל הנסקלין מפרים הנשרפין ונריכין ליסקל חוץ לג', מחנות ומירץ ר"י דהכא צעיר שרובה עובדי כוכבים בטלה קדושת היקף חומה ואין לר"ך להוציאה לחוץ לחומה דחומה כמאן דלימא דהא עיירות המוקפות חומה משתלחין מזורעים מהם כדאמרין במסכת כלים (פ"א מ"ו) וכשהיא רובה עובדי כוכבים אין משתלחין משום דבטלה קדושת חומה:

סוקלין אותה ע"פ פתח שער העיר ההיא. היינו עיר

שסרחה זו כדגמרינן לקמן מעבודת כוכבים שסוקלין אותה על פתח העיר שעמד זו: **המוציא** ש"ר לוקה ונותן מאה סלע גרסין ותו לא ולא גרסין צין בעל צין לא בעל דהא איכא דאמרי מוקי לה והוא שבעל: **רבי** יהודה אומר ללקות לוקה מ"מ. פ"ה משום לא תלך רכיל אע"ג דהוי לאו שאין זו מעשה לוקין עליו ואין נראה לר"ת דלקמן צעי הס"ס אזהרה למוציא ש"ר מנגלן ומסיק מלא תלך רכיל משמע דלא מהני אלא לאזהרה אבל לא למילקי ועוד כל אדם שמחרף אשתו מונות לילקי מלא תלך רכיל ועוד הקשה ר"י דאי לוקה מלא תלך רכיל לרצי יהודה אמיא לר"ך ויסרו ומיהו לרשז"א נראה דהא לאו פירכא היא דאי לא כתיב ויסרו לא הוה מוקמינן לא תלך רכיל לאזהרה דמוציא ש"ר אבל השתא דשמעינן דלקי מווסרו אנו צריכין למנולא אזהרה מוקמינן (ב) לאזהרה דלא ענש אלא אם כן הזהיר ונראה לר"ת דלוקה היינו מכת מרדות לכ"ע והא דקאמר רב פפא מאי לוקה ממון לא אתא לאיפלוגי אהא דמפרש דלוקה היינו מכת מרדות אלא דאינו נראה לו להעמיד ההיא דבעל לוקה ולא בעל אינו לוקה במלקות ממש דאין לו לשנות אינו

לוקה הואיל ומדרבנן מיהא לקי ועוד דאין נראה לו שיניח התנא לשנות מאה סלעים דכתיב צברא וישנה מלקות שאינו מפורש דבכל הנהו מתניתין דלעיל לא קתני מלקות גרידא אלא צהדי מאה סלע ואע"ג דלרצי יהודה בעלמא לאו שאין זו מעשה לוקין עליו ואפ"ה לא לקי צלא בעל הכא שאני דגלי קרא דלא לקי אלא דווקא כשבעל וא"ת לר' יהודה דאמר לוקין על לאו שאין זו מעשה אמאי אינטריך והיה אם צן הכות הרשע דצפרק קמא דסנהדרין (ד' י.) ובמכות (ד' ד: טס) פריך ותיפוק ליה מלא תענה ומשני דהוה ליה לאו שאין זו מעשה וי"ל דלר' יהודה איכא לשנויי משום דהוי לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד ועוד דהא דלוקין על לאו שאין זו מעשה מהכא הוא דקיימא ליה לר' יהודה בפ"ק דמכות (ד' ד:) כדאמרין התם דר' יהודה גמר ממוציא שם רע ועדים וזממין:

נערה שנתפתתה פרק רביעי כתובות

אימור דשמעינן ליה כו'. כלומר ליכא למ"ד הכא אשתני קרבן משום שינויא דגופא מדלא מחייב להו ר"ש לנודע להם משנתמנו לאיתויי כדהשתא אלא פטורין לגמרי קאמר וטעמא דידיה משום דצעי ידיעה וחטאה צמד גופה: **דאזיל**

אימור דשמעינן ליה לר"ש דאזיל אף בתר ידיעה דאזיל בתר ידיעה ולא אזיל בתר חטאה מי שמעת ליה א"כ לייתי קרבן כי דהשתא משוח פר ונשיא שעיר האמר (ב) ליה ר' יוחנן לתנא תני תידון בסקילה ואמאי נערה המאורסה אמר רחמנא והא בוגרת היא א"ר אילעא אמר קרא יִהְיֶהנָּה הַנַּעֲרָה שְׁהִיְתָה כְּבָר אִלּוּ רַבִּי חֲנִינְיָ לְרַבִּי אִילְעָא אִי הָכִי מִיִּלְקָא נָמִי לִילְקִי וּמֵאָה סָלַע נָמִי לִישָׁלֵם אִלּוּ רַחֲמֵנָּא נִיצְלָן מֵהָאִי דַּעְתָּא אֲדַרְבֵּה רַחֲמֵנָּא נִיצְלָן מִדַּעְתָּא דִּידִךָ וְטַעֲמָא מֵאִי אֲמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר אֲבִין וְאִיתִימָא רַבִּי יִצְחָק בַּר אֲבָא זֶו מַעֲשִׂיהָ גִרְמוּ לָהּ וְזֶה עֲקִימַת שְׁפָתֶיּוּ גִרְמוּ לוֹ זֶו מַעֲשִׂיהָ גִרְמוּ לָהּ כְּשֶׁהָיָא זִנְאִי נַעֲרָה זִנְאִי וְזֶה עֲקִימַת שְׁפָתֶיּוּ גִרְמוּ לוֹ אִימַת קָא מִיִּחְיִיב הָדִיא שְׁעָתָא וְהָדִיא שְׁעָתָא בּוֹגֶרֶת הוּאִי ת"ר (ג) נַעֲרָה הַמֵּאוּרְסָה שׁוֹיְנֶתָהּ סוּקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח בֵּית אֲבִיהָ אִין לָהּ פֶּתַח בֵּית הָאֵב סוּקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר הָהִיא (א) וְבַעִיר שְׂרׁוּבָה עׁוֹבְדֵי כּוֹכָבִים סוּקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח בֵּית דִּין כִּיּוּצָא בִּרְבֵּר אוֹתָהּ אוֹמַר יִהְיֶה עׁוֹבֵד עֲבֹדַת כּוֹכָבִים סוּקְלִין אוֹתוֹ עַל שַׁעַר שַׁעֲבֵד בּוֹ וְבַעִיר שְׂרׁוּבָה עׁוֹבְדֵי כּוֹכָבִים סוּקְלִין אוֹתוֹ עַל פֶּתַח בֵּית דִּין מִנָּא הִנֵּי מִיִּלִּי דִתְנֹו רַבְּנִי יִשְׁעָרִיךָ זֶה שַׁעַר שַׁעֲבֵד בּוֹ אוֹתָהּ אוֹמַר שַׁעַר שַׁעֲבֵד שַׁעַר שְׁנִידוֹן בּוֹ נֹאמַר שַׁעֲרִיךָ לַמָּטָה וְנֹאמַר יִשְׁעָרִיךָ לַמַּעְלָה מַה שַׁעֲרִיךָ הָאֲמׁוֹר לַמַּעְלָה שַׁעַר שַׁעֲבֵד בּוֹ אִף שַׁעֲרִיךָ הָאֲמׁוֹר לַמָּטָה שַׁעַר שַׁעֲבֵד בּוֹ דִּבֵּר אַחֵר שַׁעֲרִיךָ וְלֹא שַׁעֲרִי עׁוֹבְדֵי כּוֹכָבִים הָאִי שַׁעֲרִיךָ הָא אֲפִיקֹתִיָּה אִם כֵּן לִימָא קֵרָא שַׁעַר מֵאִי שַׁעֲרִיךָ שְׁמַע מִינָּה תִּרְתִּי אֲשַׁכַּח עֲבֹדַת כּוֹכָבִים נַעֲרָה הַמֵּאוּרְסָה מִנָּא לֵן א"ר אֲבָהוּ גַמֵּר יִפְתָּח יִמְפַּתָּח וּפִתְּחָ מִשְׁעָר וּשְׁעָר מִשְׁעָרִיךָ תִּנּוּ רַבְּנִי הַמוֹצִיא שֵׁם רַע לִלְקוֹת לִוְקָה מִכָּל מָקוֹם מֵאָה סָלַע בַּעַל נוֹתֵן לֹא בַּעַל אֵינּוּ נוֹתֵן קָא מִיַּפְלָגִי בַּפְּלוּגָתָא דִּרְבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב וּרְבִנּוּ וְהָכִי קָאמַר הַמוֹצִיא שֵׁם רַע לִוְקָה וְנוֹתֵן מֵאָה סָלַע בֶּין בַּעַל בֶּין שְׁלֹא בַּעַל כִּרְבִּנּוּ ר' יְהוּדָה אוֹמַר לִלְקוֹת לִוְקָה מ"מ מֵאָה סָלַע בַּעַל נוֹתֵן לֹא בַּעַל אֵינּוּ נוֹתֵן כִּר"א בֶּן יַעֲקֹב אֵיכָא דְאֲמַרִּי כּוֹלָה כִּרְבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב וְהָכִי קָאמַר יִהְיֶה מוֹצִיא שֵׁם רַע לִוְקָה וְנוֹתֵן מֵאָה סָלַע וְהוּא שְׁבַעַל רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר לִלְקוֹת לִוְקָה מ"מ וְהַתִּנְיָא רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר בַּעַל לִוְקָה לֹא בַּעַל אֵינּוּ לִוְקָה אֲמַר רַב נַחֲמָן בַּר יִצְחָק יִלְוֹקָה (ז) מִכַּת מִרְדּוֹת מִדְּרַבְּנָן רַב

דמלקות משום אזהרת לא תלך רכיל הוא ולאו שאין זו מעשה לוקין עליו: **אמר רב נחמן ברי יאחק**. לוקה מ"מ דקאמר מכת מרדות דרבנן: ‏

ד'
אמר ר' יהודה דלרצי יהודה בעלמא לאו שאין זו מעשה לוקין עליו ואפ"ה לא לקי צלא בעל הכא שאני דגלי קרא דלא לקי אלא דווקא כשבעל וא"ת לר' יהודה דאמר לוקין על לאו שאין זו מעשה אמאי אינטריך והיה אם צן הכות הרשע דצפרק קמא דסנהדרין (ד' י.) ובמכות (ד' ד: טס) פריך ותיפוק ליה מלא תענה ומשני דהוה ליה לאו שאין זו מעשה וי"ל דלר' יהודה איכא לשנויי משום דהוי לאו שניתן לאזהרת מיתת צ"ד ועוד דהא דלוקין על לאו שאין זו מעשה מהכא הוא דקיימא ליה לר' יהודה בפ"ק דקיימא ליה לר' יהודה בפ"ק דמכות (ד' ד:) כדאמרין התם דר' יהודה גמר ממוציא שם רע ועדים וזממין: ‏

^[אמאי]

מסורת הש"ס

(א) [סנהדרין עא:].
(ב) [שבת פד: צ"ק סה:].
(ג) [מוספתא סנהדרין פ"א, ד] [שבת מ: יבמות נב. מיר כג. חולין קמא:].
(ד) [דברים יז, ו] [שם, ו] [דברים כב, ח] [סנהדרין עט:].
(ט) [ע"ש בחוק ד"ה כי היכי וכו' כתבו באופן אחר].

»

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיאָוּ אֶת הַנֶּזֶקֶר אֶל פֶּתַח בֵּית אֲבִיהָ וְסָקְלוּהָ אֲנָשִׁי עִירָה בְּאֲבָנִים וּמוֹתָהּ כִּי שָׁתָה נִבְלָה בִּישְׂרָאֵל לְנוֹת בֵּית אֲבִיהָ וּבַעֲרַת הָרָע מִקִּרְבָּהּ: דברים כב כא
2. וְהוֹצִיאָתָ אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת אוֹ אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה אֶל שַׁעֲרֵךְ אֶת הָאִשָּׁה אוֹ אֶת הָאִשָּׁה וְסָקְלָתָם בְּאֲבָנִים וּמָתוּ: דברים יז ה
3. כִּי יִמָּצֵא בְּקִרְבְּךָ בְּאֶחָד שַׁעֲרֵךְ אֲשֶׁר יִּי אֶלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ אִישׁ אוֹ אִשָּׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת הָרָע בְּעֵינֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְעֵבֵר בְּרִיתוֹ: דברים יז ב

4. וְאֵת קִלְעֵי הַחֲצִיר וְאֵת מִסְךְ פֶּתַח שַׁעַר הַחֲצִיר אֲשֶׁר עַל הַמִּשְׁכָּן וְעַל הַמִּזְבֵּחַ קִבֵּב וְאֵת מִיתְרֵיהֶם וְאֵת כָּל כְּלֵי עֲבֹדָתָם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָהֶם וְעִבְדוּהָ: במדבר ד כו

»

הגהות הב"ח

(א) תו"ב ד"ה ר' יהודה וכו' מוקמינן ליה לאזהרה: